Lieta Nr. 1A68048320
Nr. 1A-0083-21/19
ECLI:LV:RPPT:2021:0930.1A68048320.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2021. gada 30. septembrī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa,
tiesnese S.Groza,
rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ sūdzību par Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes priekšnieka p.i. 2020. gada 1. oktobra lēmumu Nr. /numurs/.

Aprakstošā daļa

2020. gada 7. janvārī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums Nr./numurs/ par sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ (turpmāk arī – SIA /Nosaukums A/) saukšanu pie administratīvās atbildības atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[40] panta otrajai daļai, uzliekot naudas sodu 500 EUR apmērā.

Šo lēmumu SIA /Nosaukums A/ pārsūdzēja un ar Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes priekšnieka p.i. (turpmāk arī – Iestāde) 2020. gada 1.oktobra lēmumu Nr. /numurs/ (turpmāk arī – Lēmums) tas atstāts negrozīts.

Lēmumā norādīts, ka 2020. gada 7. janvārī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums Nr./numurs/ par to, ka 2019. gada 8. decembrī plkst. 17.00 transportlīdzeklis /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/ (turpmāk – Transportlīdzeklis) tika vadīts Rēzeknes novadā autoceļa Krievijas robeža (Grebņeva)-Rēzekne-Daugavpils-Lietuvas robeža (Medumi) (A13) 81,8 km, neievērojot Autoceļu lietošanas nodevas likuma 2. panta pirmajā daļā noteiktās prasības, kas noteic, ka nodevu maksā par šā likuma 1. pielikumā noteikto valsts galveno un reģionālo autoceļu posmu lietošanu (izņemot to šķērsošanu krustojumos un lietošanu apdzīvotās vietās, kuru robežas apzīmētas ar šā likuma 1. pielikumā noteiktajām ceļa zīmēm) ar šādiem kravas transportlīdzekļiem vai to sastāviem (turpmāk arī — transportlīdzeklis): 1) ar kravas transportlīdzekļiem, kuru pilna masa ir lielāka par 3000 kilogramiem; 2) ar kravas transportlīdzekļu sastāviem, kuru pilna masa ir lielāka par 3500 kilogramiem. Pārkāpums konstatēts, izmantojot tehnisko līdzekli, proti, autoceļa lietošanas nodevas samaksas kontroles sistēmu TOLLCHECKER FREEFLOW Nr. /numurs/.

Minētā likuma 1. pielikumā noteikts, ka par valsts galvenā autoceļa (A13) Krievijas robeža (Grebņeva)-Rēzekne-Daugavpils-Lietuvas robeža (Medumi) lietošanu no 9,9.kilometra līdz 163,4.kilometram maksājama nodeva.

Lēmumā norādīts, ka atbilstoši Autoceļu lietošanas nodevas likuma 9.[1] panta regulējumam par lietā konstatēto pārkāpumu ir atbildīga Sūdzības iesniedzēja, jo atbilstoši Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistra (turpmāk arī – Reģistrs) datiem, Sūdzības iesniedzēja ir Transportlīdzekļa reģistrētā turētāja.

Ar 2020. gada 7. janvāra lēmumu Sūdzības iesniedzēja saukta pie administratīvās atbildības atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[40]panta otrajai daļai, uzliekot naudas sodu 500 EUR apmērā.

Autoceļu lietošanas nodeva ir maksa par Latvijas galveno un reģionālo autoceļu izmantošanu, lai veicinātu to uzturēšanu un attīstību, kā arī, lai veicinātu videi draudzīgāku transportlīdzekļu izmantošanu. Nodevu maksā par valsts galveno un reģionālo autoceļu posmu lietošanu (izņemot to šķērsošanu krustojumos un lietošanu apdzīvotās vietās) ar kravas transportlīdzekļiem, kuru pilna masa ir lielāka par 3000 kilogramiem, un kravas transportlīdzekļiem un to sastāviem, kuru pilna masa ir lielāka par 3500 kilogramiem.

Autoceļu lietošanas nodevas likuma 8. panta ceturtajā daļā noteikts, ka nodevas maksāšanas pārkāpumu var fiksēt ar Valsts policijas [..] rīcībā esošiem tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli. Kārtību, kādā izmanto tehniskos līdzekļus, nosaka Ministru kabinets.

Konkrētajā gadījumā pārkāpums fiksēts ar autoceļa lietošanas nodevas samaksas kontroles sistēmu TOLLCHECKER FREEFLOW Nr. /numurs/, kuras galvenais uzdevums ir garām braucošo transportlīdzekļu identificēšana brīvas plūsmas apstākļos.

Minētā sistēma reģistrē to transportlīdzekļu raksturlielumus, kas brauc garām kontroles kolonnai, un salīdzina tos ar maksājumu datiem, proti, vai garām braucošajiem transportlīdzekļiem ir veikts maksājums par autoceļu lietošanas nodevu. Ja transportlīdzeklim par likumā noteiktā valsts autoceļa posma lietošanu nav samaksāta autoceļu lietošanas nodeva, tad tiek piemērots administratīvais sods saskaņā ar Autoceļu lietošanas nodevas likuma 9.[1]panta pirmo un otro daļu.

No notikuma vietas fotoattēla, kas iegūts ar sistēmu TOLLCHECKER FREEFLOW Nr./numurs/, redzams, ka 2019. gada 8. decembrī plkst. 17.00 pārkāpums ir fiksēts Sūdzības iesniedzējas likumīgajā turējumā esošam Transportlīdzeklim, kas atbilstoši Reģistra datiem ir kravas transporta furgons, pilna masa 3500 kg. Līdz ar to par konkrētā autoceļa posma Krievijas robeža (Grebņeva)-Rēzekne-Daugavpils-Lietuvas robeža (Medumi) (A13) no 9,9.kilometra līdz 163,4.kilometram lietošanu ar minēto Transportlīdzekli bija jābūt samaksātai autoceļa lietošanas nodevai.

Autoceļu lietošanas nodevas samaksu apliecina ieraksts Reģistrā. Atbilstoši Reģistrā fiksētajai informācijai, autoceļu lietošanas nodevas maksājums Transportlīdzeklim lietā apskatāmā pārkāpuma izdarīšanas laikā nebija veikts.

Ministru kabineta 2014. gada 26. maija noteikumu Nr.272 „Autoceļu lietošanas nodevas maksāšanas, iekasēšanas un administrēšanas kārtība" 2. punkts noteic, ka nodevas maksājumu veic pirms Autoceļu lietošanas nodevas likuma 1. pielikumā noteiktā valsts galvenā autoceļa posma lietošanas uzsākšanas. Minētā tiesību norma nosaka aizliegumu izmantot valsts galveno autoceļu posmus, ja nav veikta autoceļu lietošanas nodevas apmaksa.

Īpatnības administratīvo pārkāpumu lietās attiecībā uz pārkāpumiem, kas fiksēti ar tehniskiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, reglamentētas Autoceļu lietošanas nodevas likums, kas salīdzinājumā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu atzīstams par speciālo tiesību normu.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[40] panta otrajā daļā atbildība paredzēta par likumā noteiktā valsts autoceļa posma lietošanu, ja lietošanas nodeva nav samaksāta, savukārt saskaņā ar Autoceļu lietošanas nodevas likuma 9.[1] panta pirmo un otro daļu, ja minētais pārkāpums fiksēts ar

tehnisko līdzekli, neapturot transportlīdzekli, sods tiek piemērots transportlīdzekļa īpašniekam, piemērojot minimālo naudas sodu, kāds paredzēts pārvadātājam minētā kodeksa 149.[40] panta otrajā daļā.

Attiecībā uz Sūdzības iesniedzējas sūdzībā izteikto lūgumu administratīvā pārkāpuma protokolā-lēmumā uzlikto naudas sodu piemērot sūdzībā norādītajai personai (nomniekam), jo Transportlīdzeklis tika iznomāts, norādīts, ka saskaņā ar Autoceļu lietošanas nodevas likuma 9.[1]panta pirmo daļu administratīvo sodu par pārkāpumu, kas fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, piemēro transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā norādītajam transportlīdzekļa turētājam vai, ja turētājs nav norādīts vai transportlīdzeklis noņemts no uzskaites, – transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam). Tādējādi persona, kurai ir piemērojams administratīvais sods, likumā ir precīzi norādīta.

Ņemot vērā minēto, konstatēts, ka administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums sastādīts atbilstoši Autoceļu lietošanas nodevas likuma 9.[1] panta prasībām, un Sūdzības iesniedzējai kā Transportlīdzekļa turētājai administratīvais sods piemērots pamatoti.

Par minēto Lēmumu Sūdzības iesniedzēja iesniegusi sūdzību un lūdz Lēmumu atcelt.

Sūdzībā norādīts, ka lietā nav strīds par to, ka par konkrētā ceļa posma lietošanu ir nepieciešams samaksāt autoceļa lietošanas nodevu. Sūdzības iesniedzējas komercdarbības veids ir automobiļu un citu vieglo transportlīdzekļu iznomāšana un ekspluatācijas līzings. SIA /Nosaukums A/ nav atļaujas veikt pārvadājumus, kravas piegādes u.tml. Sūdzības iesniedzējas turējumā/īpašumā esošais transports ir nomas autotransports, ko var pārbaudīt Ceļu satiksmes drošības direkcijas reģistrā. Atbildība par valsts galvenā autoceļa posma lietošanu, par kuru maksājama nodeva, ir paredzēta arī transportlīdzekļa vadītājam. No sūdzībai pievienotajiem dokumentiem ir redzams, ka Sūdzības iesniedzēja laika posmā no 2019. gada 7. decembra plkst. 19.05 līdz 2019. gada 8. decembra plkst. 19.00 Transportlīdzekli iznomāja privātpersonai, par ko tika noslēgts nomas līgums. Līdz ar to Sūdzības iesniedzēja nav pārvadājuma veicēja atbilstoši Autoceļu lietošanas nodevas likuma 3. panta regulējumam un nav saucama pie administratīvās atbildības par lietā konstatēto pārkāpumu. Ņemot vērā šos apstākļus un argumentus, Sūdzības iesniedzēja lūdz atcelt Lēmumu un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu.

Lietā atrodas sekojoši pierādījumi/dokumenti: administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums, notikuma vietas fotoattēls, autoceļu lietošanas nodevas samaksas kontroles sistēmas vietas pase Nr. /numurs/(kopijas); Auto nomas līgums-pilnvara (kopijas), izdrukas no reģistriem, informatīvi materiāli (paziņojumi).

Motīvu daļa

Tiesa, izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, secina, ka sūdzība ir noraidāma.

2020. gada 7. janvārī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums Nr./numurs/ par to, ka 2019. gada 8. decembrī plkst. 17.00 Sūdzības iesniedzējas likumīgā turējuma esošais Transportlīdzeklis tika vadīts Salaspils novadā autoceļa Rēzeknes novadā autoceļa Krievijas robeža (Grebņeva)-Rēzekne-Daugavpils-Lietuvas robeža (Medumi) (A13) 81,8 km, neievērojot Autoceļu lietošanas nodevas likuma 2. panta pirmajā daļā noteiktās prasības, kas noteic prasību veikt autoceļu nodevas samaksu, ņemot vērā to, ka minētā likuma 1.pielikumā noteikts, ka par valsts galvenā autoceļa (A13) Krievijas robeža (Grebņeva)-Rēzekne-Daugavpils-Lietuvas robeža (Medumi) lietošanu no 9,9.kilometra līdz 163,4.kilometram maksājama nodeva.

Līdz ar to Sūdzības iesniedzēja saskaņā ar Autoceļu lietošanas nodevas likuma (likuma redakcijā līdz 2020. gada 30. jūnijam) 2. panta pirmo daļu un 9.[1] panta pirmās daļas 1. punktu saukta pie administratīvās atbildības atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[40] panta otrajai daļai, uzliekot naudas sodu 500 EUR apmērā.

Ar Iestādes 2020. gada 1.oktobra lēmumu Nr. /numurs/ šis lēmums atstāts negrozīts.

A r 2020. gada 1. jūliju spēkā stājās Administratīvās atbildības likums, ar kura stāšanās spēkā brīdi zaudē spēku Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss.

Atbilstoši Administratīvās atbildības likuma (stājās spēkā 2020. gada 1. jūlijā) Pārejas noteikumu 2. un 3. punktam, procesuālās darbības, kas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai uzsāktas saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu, tiek arī pabeigtas kodeksā noteiktajā kārtībā. Administratīvo pārkāpumu lietās sakarā ar apstāšanās vai stāvēšanas noteikumu pārkāpšanu vai attiecībā uz pārkāpumiem, kas fiksēti ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, ja pārkāpums izdarīts līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, procesu pabeidz, piemērojot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa un Ceļu satiksmes likuma normas.

Konkrētajā administratīvā pārkāpuma lietā tiesvedība ierosināta saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa regulējumu, līdz ar to tiesa, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, piemēro šī kodeksa normas, kā arī Ceļu satiksmes likuma normas (redakcijā līdz 2020. gada 30. jūnijam).

Tiesa atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[1] [3] panta trešajai daļai pievienojas Lēmumā norādītajiem apstākļiem par pārkāpuma konstatēšanu.

Iestāde, pieņemot Lēmumu, ir izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus un Lēmumā norādījusi pārkāpuma faktiskos apstākļus un argumentus (motivāciju), kas to pamato. Iestāde ir izvērtējusi pierādījumus atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243. un 244.panta prasībām. Lietā iegūtie pierādījumi ir pietiekami, pieļaujami un ticami pierādījumi, kas kopumā pierāda Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[40] panta otrajā daļā paredzēta pārkāpuma esību.

Autoceļu nodevas lietošanas likuma 1. pantā noteikts, ka autoceļu lietošanas nodevas mērķis ir valsts galveno un reģionālo autoceļu uzturēšanas un attīstības, kā arī videi draudzīgāku transportlīdzekļu izmantošanas veicināšana.

Minētā likuma anotācijā (pieejama: http://titania.saeima.lv/LIVS/SaeimaLIVS.nsf/0/7E850B6C896F5A7CC22574EC0028A58A?OpenDocument), norādīts, ka autoceļu lietošanas nodevas idejas pamatā ir infrastruktūras izmaksu segšanas princips. Lietotājiem ir jāspēj pieņemt lēmumus, kas ietekmēs autoceļu nodevu nastu, izvēloties videi draudzīgākus transportlīdzekļus un mazāk pārslogotus laika posmus vai maršrutus. Ieņēmumi no autoceļu lietošanas nodevas atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2006/38/EK noteiktajam tiks izmantoti valsts galveno autoceļu uzturēšanai un attīstībai.

Ar Autoceļu lietošanas nodevas likuma regulējumu noteikts autoceļu nodevas maksāšanas leģitīmais mērķis – veicināt autoceļu uzturēšanu un attīstību, lai nodrošinātu satiksmes dalībniekiem labvēlīgu ceļu infrastruktūru un veicinātu videi draudzīgāku transportlīdzekļu izmantošanu.

Sūdzības iesniedzēja sūdzībā neapstrīd pārkāpuma konstatēšanas faktu, bet norāda, ka, ņemot vērā to, ka lietā apskatāmā notikuma laikā Transportlīdzeklis tika iznomāts citai personai, tad saskaņā ar Autoceļu lietošanas nodevas likuma 3. panta regulējumu Sūdzības iesniedzēja nav pārkāpuma subjekts.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[40] panta otrajā daļā noteikts, ka par likumā noteiktā valsts autoceļa posma lietošanu, ja autoceļu lietošanas nodeva nav samaksāta, uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam no simt astoņdesmit līdz trīssimt sešdesmit *euro*, bet pārvadātājam – no piecsimt līdz tūkstoš *euro*.

Minētā tiesību norma ir blanketa norma, jo minētā panta daļas dispozīcija satur norādi uz speciālajiem normatīvajiem aktiem, kas regulē valsts autoceļu lietošanas nodevas samaksas kārtību.

Autoceļu lietošanas nodevas samaksas kārtību un subjektus, kuri ir atbildīgi par nodevas samaksas veikšanu, nosaka Autoceļu lietošanas nodevas likums un Ministru kabineta 2014. gada 26. maija noteikumu Nr. 272 „Autoceļu lietošanas nodevas maksāšanas, iekasēšanas un administrēšanas kārtība".

Minētajos normatīvajos aktos ietvertās tiesību normas ir speciālās tiesību normas, kas ir piemērojamas, izskatot jautājumus, kas tver autoceļu lietošanas nodevas samaksas kārtību un atbildību par nodevas samaksas neveikšanu.

Autoceļu lietošanas nodevas likuma 2. pantā noteikts, ka nodevu maksā par šā likuma 1.pielikumā noteikto valsts galveno un reģionālo autoceļu posmu lietošanu (izņemot to šķērsošanu krustojumos un lietošanu apdzīvotās vietās, kuru robežas apzīmētas ar šā likuma 1. pielikumā noteiktajām ceļa zīmēm) ar šādiem kravas transportlīdzekļiem vai to sastāviem (turpmāk arī — transportlīdzeklis): 1) ar kravas transportlīdzekļiem, kuru pilna masa ir lielāka par 3000 kilogramiem; 2) ar kravas transportlīdzekļu sastāviem, kuru pilna masa ir lielāka par 3500 kilogramiem.

Minētā likuma 1. pielikumā noteikts, ka lietā apskatāmā pārkāpuma vietā, proti, par valsts galvenā autoceļa (A13) Krievijas robeža (Grebņeva)-Rēzekne-Daugavpils-Lietuvas robeža (Medumi) lietošanu no 9,9.kilometra līdz 163,4.kilometram lietošanu maksājama nodeva.

Lietā ir pierādīts, ka 2019. gada 8. decembrī plkst. 17.00 Sūdzības iesniedzējas likumīgā turējumā esošais Transportlīdzeklis tika vadīts pa minēto autoceļu bez autoceļa lietošanas nodevas samaksas, kas tika fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, proti, ar kontroles sistēmu TOLLCHECKER FREEFLOW Nr. /numurs/.

Atbilstoši Reģistrā fiksētajām ziņām, Transportlīdzekļa veids ir kravas transporta furgons, pilna masa – 3500 kg.

Līdz ar to secināms, ka par konkrētā autoceļa posma lietošanu ar minēto Transportlīdzekli bija jābūt samaksātai autoceļa lietošanas nodevai.

Autoceļu lietošanas nodevas samaksu apliecina ieraksts Reģistrā. Atbilstoši Reģistrā fiksētajai informācijai, autoceļu lietošanas nodevas maksājums par Transportlīdzekli veikts par periodu no 2019. gada 5. decembra plkst. 11.50 līdz 2019. gada 6. decembrim plkst. 11.49. Nākamais maksājums veikts par periodu no 2019. gada 8. decembra plkst. 17.45 līdz 2019. gada 9. decembrim plkst. 17.44.

Lietā konstatējams, ka administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdī, proti, 2019. gada 8.decembrī plkst. 17.00, kad Transportlīdzeklis tika vadīts Rēzeknes novadā autoceļa Krievijas robeža (Grebņeva)-Rēzekne-Daugavpils-Lietuvas robeža (Medumi) (A13) 81,8 km, nebija veikta autoceļu lietošanas nodevas apmaksa, kā to noteic Autoceļu lietošanas nodevas likuma 2.panta pirmā daļa.

Autoceļu lietošanas nodevas likuma 9.[1] pants noteic īpatnības administratīvo pārkāpumu lietās attiecībā uz pārkāpumiem, kas fiksēti ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli.

Minētā likuma panta pirmajā daļā noteikts, ka administratīvo sodu par pārkāpumu, kas fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, piemēro transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā norādītajam transportlīdzekļa turētājam vai, ja turētājs nav norādīts vai transportlīdzeklis noņemts no uzskaites, — transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam) [..].

Minētā likuma 9.[1] panta otrajā daļā noteikts, ka par pārkāpumu, kas fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, šā panta pirmajā daļā minētajai personai uzliek minimālo naudas sodu, kāds par attiecīgo pārkāpumu pārvadātājam paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā.

Atbilstoši Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistra datiem, Transportlīdzekļa reģistrētais turētājs ir Sūdzības iesniedzēja.

Iestāde Lēmumā ir pamatoti secinājusi, ka atbilstoši minēto tiesību normu regulējumam likumdevējs ir noteicis konkrētus atbildības subjektus gadījumos, ja pārkāpums ir fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, proti, šādos gadījumos atbildība par likumā noteiktā valsts autoceļa posma lietošanu, ja autoceļu lietošanas nodeva nav samaksāta, ir noteikta transportlīdzekļa turētājam vai, ja turētājs nav norādīts vai transportlīdzeklis noņemts no uzskaites, — transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam).

Administratīvā atbildība transportlīdzekļa turētajām vai tā īpašniekam (valdītājam) atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[40] panta otrajai daļai, ja ir pārkāptas Autoceļu lietošanas nodevas likuma 2. panta prasības, iestājas, konstatējot faktu, ka transportlīdzeklis ir ticis vadīts noteiktā valsts autoceļa posmā, par kura lietošanu ir paredzēta autoceļu nodevas samaksa, bet nodevas samaksa nav veikta, un pārkāpums fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli.

Ņemot vērā to, ka konkrētajā gadījumā pārkāpums ir fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot Transportlīdzekli, tad Sūdzības iesniedzēja kā Transportlīdzekļa turētāja ir pamatoti saukta pie atbildības atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[40] panta otrajai daļai.

Tiesu praksē līdzīgās situācijās ir paustas atziņas, ka atbildības pamatu par autoceļa lietošanas nodevas samaksas neveikšanu un atbildības subjektu noteic Autoceļu lietošanas nodevas likums un Ministru kabineta 2014. gada 26. maija noteikumu Nr.272 „Autoceļu lietošanas nodevas maksāšanas, iekasēšanas un administrēšanas kārtība". Pārvadātāja definīcija, kas noteikta Autopārvadājumu likumā, uz autoceļu lietošanas nodevas maksāšanu nav attiecināma. Nodokļa samaksai tiek pakļauts transportlīdzeklis par konkrēta autoceļa lietošanu tikai un vienīgi atkarībā no tā svara, neatkarīgi no tā, vai tas tiek izmantots kravu pārvadājumiem un vai tas vispār ir paredzēts tādu darbību veikšanai *(sk. Zemgales apgabaltiesas 2020. gada 26. jūnija spriedumu lietā Nr. 1A73010420. Pieejams https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi)*. Līdz ar to apstāklim, ka Sūdzības iesniedzēja neveic komercpārvadājumus, nav izšķirošas nozīmes no šo tiesību normu piemērošanas viedokļa.

Sūdzības iesniedzējas norādītais apstāklis, ka administratīvā pārkāpuma konstatēšanas laikā Transportlīdzeklis, pamatojoties uz Nomas līgumu, tika iznomātas citai personai, neatbrīvo Sūdzības iesniedzēju kā Transportlīdzekļa turētāju no administratīvās atbildības atbilstoši Autoceļu lietošanas nodevas 2. un 9.[1] pantam.

Nomas līgums ir civiltiesiski nodibinātas līgumslēdzēju saistības. Līdz ar to Sūdzības iesniedzēja, ņemot vērā to, ka ar Nomas līgumu tika nodibinātas civiltiesiskas attiecības, savu interešu aizstāvību var īstenot civiltiesiskā kārtā.

Ceļu satiksmes likuma 20. panta pirmajā daļā noteikts, ka transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam, turētājam) ir pienākums darīt visu nepieciešamo, lai ceļu satiksmē netiktu izmantoti tādi viņa lietošanā esošie transportlīdzekļi, kuriem nav dota atļauja piedalīties ceļu satiksmē vai uz kuriem attiecas aizliegums piedalīties ceļu satiksmē.

Autoceļu nodevas lietošanas likuma pielikumos ir norādīts gan valsts galveno un reģionālo autoceļu posmi, par kuru lietošanu maksājama nodeva, uzskaitījums, gan nodevas samaksas likmes.

Informācija par šīs nodevas samaksu ir publiski pieejama, proti, autoceļu, pa kuriem pārvietojoties, nepieciešams veikt autoceļu nodevas samaksu, karte pieejama https://ieej.lv/864kF, savukārt šīs nodevas samaksu var veikt, izmantojot interneta vietni https://www.lvvignette.eu/, noteiktās tirdzniecības vietās un CSDD kasēs.

Līdz ar to šādi preventīvi un informatīvi veidi nodrošina to, ka transportlīdzekļa īpašnieks/turētājs var zināt un tam vajag zināt, ka, izmantojot noteiktu autoceļa posmu, ir nepieciešams veikt nodevas samaksu pirms šī ceļa izmantošanas.

Ceļu satiksmes likuma 19. panta pirmajā daļā un 25. panta 3.[1] daļā ir atsevišķi ietverti transportlīdzekļa īpašnieku, valdītāju, turētāju pienākumi, tostarp pārliecināties par normatīvajos aktos noteikto nodokļu un/vai nodevu, kas maksājami pirms dalības ceļu satiksmē, samaksu, kas norāda uz to

būtisko nozīmi un leģitīmo mērķi – nodrošināt normatīvajiem aktiem atbilstošu ceļu satiksmi, kā arī preventīvi norāda, ka šo pienākumu neizpildes gadījumā minētajām personām var iestāties juridiskas sekas – administratīvā atbildība.

Nosakot soda apmēru un veicot grozījumus ar 2016. gada 23.novembra likumu „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" anotācijā (pieejams: http://titania.saeima.lv/LIVS12/SaeimaLIVS12.nsf/0/47C4B989677DA092C225804C00229527?OpenDocument), likuma anotācijā tika norādīts pamatojums soda apmērā noteikšanai, norādot, ka saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 159. pantu sods par izvairīšanos no nodokļu vai tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas ir no 140 līdz 2100 *euro*, savukārt sods par autoceļu lietošanas nodevas nemaksāšanu uz grozījumu pieņemšanas brīdi ir 17,5 reizes mazāks nekā maksimālais sods par izvairīšanos no nodokļu un citu tiem pielīdzināmo maksājumu nomaksas. Valsts policija, veicot kontroles, ir konstatējusi, ka aptuveni 16% gadījumu autoceļu lietošanas nodeva nav samaksāta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, kas ir būtisks pārkāpumu skaits. Turklāt, ir konstatējams recidīvs un daļa autovadītāju ir sodīti pat 3 un 4 reizes. Satiksmes ministrijas eksperti, veicot valsts autoceļu ikdienas uzturēšanas darbu pārbaudes visā Latvijas teritorijā, ir konstatējuši, ka liela daļa autovadītāju nav samaksājuši autoceļu lietošanas nodevu. Ņemot vērā, ka sods ir nesamērīgi zems, ievērojama daļa autopārvadātāju nemaksā autoceļu lietošanas nodevu, jo viņiem ir izdevīgāk samaksāt sodu, nekā samaksāt autoceļu lietošanas nodevu visam gadam.

Par lietā konstatēto administratīvo pārkāpumu ir noteikts viens soda mērs un veids, proti, naudas sods 500 EUR.

Administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tas ietver sevī leģitīmus mērķus tā piemērošanā, proti, mērķi, kas tieši vērsts uz pārkāpēju – ieaudzināt apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību, kā arī mērķi aizsargāt valsts un sabiedrības intereses, personiskās tiesības un brīvības, kā arī nostiprināt likumību, novērst tiesību pārkāpumus (Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 1. un 22. pants).

Konkrētajā gadījumā Sūdzības iesniedzējai kā Transportlīdzekļa turētājai, zinot Transportlīdzekļa masas apmēru un to, ka Transportlīdzeklis tiek izmantots un piedalās ceļu satiksmē, vajadzēja un tā varēja zināt, ka, neizpildot Autoceļu lietošanas nodevas likuma 2. panta prasības, iestāsies likumā noteiktā atbildība.

Transportlīdzekļa īpašniekam/turētājam ir pienākums sekot līdzi normatīvo aktu prasībām un savlaicīgi tās izpildīt, tostarp veikt autoceļu lietošanas nodevas samaksu.

Nosakot soda veidu un apmēru par šādiem pārkāpumiem, 2016. gada 23.novembra likuma „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" anotācijā (pieejams: http://titania.saeima.lv/LIVS12/SaeimaLIVS12.nsf/0/47C4B989677DA092C225804C00229527?OpenDocument) norādīts, ka palielināt sodus par autoceļu lietošanas nodevas pārkāpumiem ir nepieciešami, lai motivētu transportlīdzekļu vadītājus un pārvadātājus aktīvāk maksāt autoceļu lietošanas nodevu. Citās Eiropas Savienības dalībvalstīs sods par autoceļu lietošanas nodevas maksāšanas pārkāpumiem ir lielāks, piemēram, Lietuvā sods par autoceļu lietošanas nodevas nemaksāšanu var būt līdz 753 *euro*, Slovēnijā līdz 800 *euro*, Bulgārijā līdz 1 500 *euro*, bet Vācijā līdz pat 20 000 *euro*.

Ceļu satiksmes likuma (redakcijā līdz 2020. gada 30. jūnijam) 19. panta pirmajā daļā noteikts, ka ceļu satiksmes dalībniekiem ir jāizpilda šā likuma, Ceļu satiksmes noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus [..].

Ņemot vērā minētos apstākļus un tiesību normu regulējumu, secināms, ka administratīvais sods ir piemērots pamatoti, tas atbilst normatīvo aktu regulējumam un soda mērķim.

Turklāt atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa regulējumam, lietā konstatētais pārkāpums nav pakļauts tā tiešai izvērtēšanai atbilstoši minētā kodeksa 21. panta regulējumam, jo šādi pārkāpumi ir ieļauti minētā kodeksa desmitā "a" nodaļā "Administratīvie pārkāpumi ceļu satiksmē".

Lietā nav konstatējams pamats pārkāpēja atbrīvošanai no administratīvās atbildības.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma Pārejas noteikumu 2. un 3. punktu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa $289.^{12}$ panta otrās daļas 1.punktu, $289.^{6}$, $289.^{13}$ pantu, tiesa

nosprieda

Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes priekšnieka p.i. 2020. gada 1. oktobra lēmumu Nr. /numurs/ atstāt negrozītu, bet SIA /Nosaukums A/ sūdzību noraidīt.

Spriedums pieejams 2021. gada 30. septembrī.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna nolēmuma pieejamības dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Tiesnese S.Groza